

Συνέντευξη του επικεφαλής του ΥΠΕΞ της Ρωσίας Σ. Λαβρόφ με αφορμή τα 55α γενέθλια του προέδρου του ΤΕΕΣ μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα

Ο υπουργός Εξωτερικών της Ρωσικής Ομοσπονδίας παραχώρησε συνέντευξη στο τηλεοπτικό δίκτυο «Ρωσία 24».

– Ο πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) του Πατριαρχείου Μόσχας σύντομα θα εορτάσει το ιωβηλαίο του. Συχνά τον αποκαλούν δικό σας εκκλησιαστικό «ομόλογο». Πώς σας φαίνεται, χρειάζεται η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία στις ημέρες μας δικό της υπουργείο Εξωτερικών;

– Από το όνομα και μόνο «Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων» προκύπτει ότι ο μητροπολίτης Ιλαρίωνας ασχολείται με τις επαφές με πολλαπλούς εταίρους του. Τα κανονικά εδάφη της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας είναι πολύ ευρύτερα από την έκταση της Ρωσίας. Λ.χ. η Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία απολαμβάνει δικαιώματα διευρυμένης αυτονομίας. Οι επαφές

ακόμη και με αυτήν απαιτούν δεξιότητες διεκπεραιώσεως υποθέσεων με εξωτερικούς εταίρους.

Αυτή η αρχή εκφράζεται μέσα από τις σχέσεις με τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες και με άλλες χριστιανικές εκκλησίες (συμπεριλαμβανομένου και του Βατικανού, με το οποίο ο Σεβασμιώτατος κ. Ιλαρίωνας έχει τακτικές επαφές) καθώς και μη χριστιανικές θρησκείες. Αυτό τον διάλογο όχι μόνον τον επικροτούμε, αλλά τον στηρίζουμε ενεργά. Υπάρχει ολόκληρη σειρά διακρατικών και διακυβερνητικών μηχανισμών, που καλούνται να προωθούν τον διάλογο των πολιτισμών. Υπάρχει ακόμη και μια ειδική δομή μέσα στη σύνθεση του ΟΗΕ, η λεγόμενη Συμμαχία των Πολιτισμών με επικεφαλής τον πρώην υπουργό Εξωτερικών της Ισπανίας. Ασχολείται με την οργάνωση επαφών για την προώθηση της διομολογιακής και διεθνικής ομόνοιας. Υπό αυτές τις συνθήκες η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία έχει αρκετά να προσφέρει. Είναι μια από τις πλέον ενεργητικές πλευρές σε αυτό τον τομέα της διαπολιτισμικής και διομολογιακής ομόνοιας.

Ένα άλλο παράδειγμα συνεργασίας κοσμικών και εκκλησιαστικών εκπροσώπων είναι το διεξαγόμενο ανά διετία από τη Διακοινοβουλευτική Ένωση και τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ Παγκόσμιο Συνέδριο για τον Διαθρησκειακό και Διεθνικό Διάλογο. Η επόμενη συνάντηση πρέπει να γίνει τον Μάιο του 2022 στην Αγία Πετρούπολη. Θα συνεργασθούμε ενεργά με τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία για την εξασφάλιση ορθών προσεγγίσεων στον καθορισμό της ημερήσιας διατάξεως και στο να επωφεληθούμε κατά το μέγιστο δυνατό από αυτό το φόρουμ για την προαγωγή των αξιών, που αντικατοπτρίζουν τα ορθόδοξα ιδανικά, τα οποία είναι πολύ επίκαιρα σήμερα.

– Ο μητροπολίτης Ιλαρίωνας είναι άνθρωπος με πολλά ταλέντα: είναι συνθέτης, γράφει βιβλία, εξομολογεί ανθρώπους, τελεί Θείες λειτουργίες, είναι ενεργά εμπλεγμένος στις ακολουθίες. Πώς τον αξιολογείτε ως «υπουργό Εξωτερικών» της Εκκλησίας;

– Ως πολύ ταλαντούχο άνθρωπο. Ένας ταλαντούχος άνθρωπος είναι ταλαντούχος κατά πάντα, όχι μόνον στο χόμπι του, αλλά και στην κυρία του απασχόληση. Θεωρώ ότι ο μητροπολίτης Ιλαρίωνας αξίως συνεχίζει το έργο του προκατόχου του στη θέση του επικεφαλής του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων.

Συνεργαζόμαστε στενά εδώ και πολλά χρόνια. Υφίσταται η προ πολλού συγκροτηθείσα ομάδα εργασίας για τη συνεργασία μεταξύ του ΥΠΕΞ της Ρωσίας και της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Από τη πλευρά μας συμμετέχει ο γραμματέας Επικρατείας του υπουργείου Ε. Ιβανόφ. Τακτικά πραγματοποιούμε συναντήσεις με τον μητροπολίτη Ιλαρίωνα και με τον Αγιώτατο Πατριάρχη Κύριλλο.

Αναπτύσσουμε πολλές κοινές πρωτοβουλίες. Μια από τις πλέον επίκαιρες είναι η ανάληψη συγκεκριμένων βημάτων για την προστασία των χριστιανών, ιδίως στη Μέση Ανατολή και στη Βόρειο Αφρική. Σε συνεργασία με το Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων δεν είναι η

πρώτη φορά που στο «περιθώριο» των εκδηλώσεων του ΟΑΣΕ, του Συμβουλίου του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα διεξάγουμε φόρουμ για την υποστήριξη των χριστιανών. Συμμετέχουν εταίροι από το Βατικανό, την Αγία Έδρα, υπουργοί Εξωτερικών της Αρμενίας, της Ουγγαρίας, της Λευκορωσίας, του Λιβάνου και άλλων χωρών, οι οποίοι διαβλέπουν τον κίνδυνο για την περαιτέρω ομαλή, ήρεμη και ασφαλή διαβίωση των χριστιανών στη Μέση Ανατολή. Εκατοντάδες εξ αυτών πήραν τον δρόμο της προσφυγιάς αφού άρχισαν εκεί να επιβάλλουν τη «δημοκρατία». Αρχικώς στο Ιράκ, στη συνέχεια στη Λιβύη και τη Συρία. Ιδίως ο χριστιανικός πληθυσμός υποφέρει από τη συριακή κρίση. Η Αραβική Δημοκρατία της Συρίας είναι ένα από τα λίκνα του χριστιανισμού.

Είναι απαραίτητο να υψώσουμε τη φωνή μας ώστε η διεθνής κοινότητα όχι απλώς να προσέξει αυτό το πρόβλημα, αλλά να λάβει συγκεκριμένα μέτρα προς τερματισμό της διώξεως των χριστιανών. Είναι άκρως σημαντικό. Άλλο είναι το πώς οι συνάδελφοι στη Δύση αντιμετωπίζουν το ζήτημα... Παρόλο που οι χριστιανοί είναι εκεί η συντριπτική πλειονότητα, για έβδομο πλέον έτος στο πλαίσιο του ΟΑΣΕ δεν μπορούμε να υιοθετήσουμε ένα κείμενο εκ μέρους της διεθνούς κοινότητας υπέρ της προστασίας των χριστιανών και μουσουλμάνων στην Ευρώπη, μια διακήρυξη κατά της ισλαμοφοβίας και χριστιανοφοβίας. Η πρόταση είχε γίνει προ πολλού όταν υιοθετήθηκε η Διακήρυξη περί του μη αποδεκτού του αντισημιτισμού. Επεσημάναμε την ανάγκη να είμαστε συνεπείς, να μην επιτρέπουμε οιοσδήποτε φοβίες ως αντίδραση στις θρησκευτικές πεποιθήσεις των ανθρώπων. Προς το παρόν η «πεφωτισμένη» Δύση φρενάρει αυτή την πρωτοβουλία. Αλλά είμαι πεπεισμένος ότι μαζί με τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, με το Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, με τον Σεβασμιώτατο κ. Ιλαρίωνα θα υπάρξει αποτέλεσμα.

– Τον ρώτησα εάν έχει πολλούς που τον φθονούν και απάντησε πως ναι. Και για τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία; Είπε ότι υπάρχουν αρκετοί. Άρχισε να ομιλεί για την Ουκρανία και τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Υπό αυτή την έννοια μπορούμε να συγκρίνουμε την πίεση, που ασκείται στο πρόσωπό σας και σε εκείνον; Πώς σας φαίνεται, είναι δύσκολο να ευρίσκεται σε αυτή τη θέση στις ημέρες μας στο πλαίσιο του ουκρανικού σχίσματος;

– Επιφανειακά παρουσιάζεται ως κίνημα ώστε κάθε ορθόδοξος λαός να έχει δικαίωμα επιλογής. Όλοι μας γνωρίζουμε κάλλιστα, πώς δημιουργήθηκε η «Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας» (ΟΕΟ). Δεν είναι απλώς πρωτοβουλία του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίου. Υπαγορεύθηκε ευθέως από τις ΗΠΑ. Και εν πολλοίς δεν το κρύβουν αυτό. Ο ειδικός απεσταλμένος για την ελευθερία του θρησκεύεσθαι, ο οποίος διορίστηκε από την προηγούμενη διοίκηση των ΗΠΑ, έκανε πράγματα διαμετρικά αντίθετα στην εντολή του: υπονόμεισε την ελευθερία του θρησκεύεσθαι, επιβάλλοντας οργανωτικές παραμέτρους (εάν εκφρασθώ γραφειοκρατικά) σε διάφορες κατά τόπους Εκκλησίες. Καταστρέφοντας την ενότητα των ορθοδόξων της Ρωσίας και της Ουκρανίας, δημιουργώντας εκεί μια σχισματική, άνευ δικαιωμάτων (στην ουσία) εκκλησία. Διαλύοντας την ενότητα της Αντιοχειανής Εκκλησίας, προσπαθώντας να αποσπάσουν από αυτήν τους Λιβανέζους ορθοδόξους. Το ίδιο συμβαίνει τώρα και ως προς το κανονικό έδαφος της Σερβικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Έχουμε σαφή αντίληψη ότι οι ενέργειες της Κωνσταντινουπόλεως, οι οποίες χειραγωγούνται

ευθέως από την Ουάσιγκτον, δεν έχουν τίποτε κοινό με τα ιδανικά της Ορθοδοξίας, με εκείνες τις παραδόσεις, επί τη βάσει των οποίων πάντοτε οργανωνόταν η συνεργασία των κατά τόπους Εκκλησιών. Αθετείται αυτή τώρα βάνουσα. Είναι μια πίεση υπό την έννοια ότι απαιτεί προσπάθειες αντίδρασης σε παρομοίου είδους απολύτως απαράδεκτες ενέργειες. Υποστηρίζουμε αμέριστα τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία.

Έχουμε πολλές κοινά προγράμματα για τη συνεργασία με τους συμπατριώτες μας. Στις ενορίες της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας σε άλλες χώρες ποιμαίνεται ένας τεράστιος αριθμός πιστών. Πρόκειται για επιπρόσθετες δυνατότητες να υποστηριχθούν οι άνθρωποι, οι οποίοι επιθυμούν να διατηρήσουν την επικοινωνία με την πατρίδα τους. Και συγκρίνονται με όσα πράττουμε ως κοσμικός θεσμός μέσω των Πρεσβειών μας, των Προξενείων, των ρωσικών πολιτιστικών κέντρων στο εξωτερικό, τα οποία μεταξύ άλλων βοηθούν στη διατήρηση των σχέσεων με τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία.

– Ποια εντύπωση σας προκαλεί ο μητροπολίτης Ιλαρίωνας ως άνθρωπος, εάν είχατε τη δυνατότητα να μιλήσετε εκτός επίσημων εκδηλώσεων;

– Είναι ευρυμαθής και με καλή ανατροφή άνθρωπος. Είναι χαμηλών τόνων. Σπουδαίο προσόν για την εργασία σε αυτή τη θέση να μην επιδεικνύεις τα συναισθήματά σου. Είμαι πεπεισμένος ότι σε πολλές περιπτώσεις τα συναισθήματά του υπερχειλίζουν. Τον συμπαθώ ως συνομιλητή. Συνετός, σκεπτόμενος, πάντα αντιλαμβάνεται την κατάσταση έτσι, ώστε οπωσδήποτε να βρει μια προσέγγιση, είτε μια λύση, η οποία θα ανταποκρίνεται στα συμφέροντα της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Προσπαθούμε να ενεργούμε κατά τον ίδιο τρόπο και στον κοσμικό διπλωματικό μας στίβο. Φρονώ ότι μπορούμε να χαρακτηρισθούμε φίλοι.